

Bilag 4.

Til Undervisningsministeriet.

I Skrivelse af 20. August 1917 (Brev 8756, Journal 693/17) har det høje Ministerium anmodet Skolerne om i Anledning af de kommende Forhandlinger mellem Undervisningsministeriet og Repræsentanter for Kommunerne at fremsætte deres Syn paa den foreliggende økonomiske Situation og fremsætte Forslag til en fremtidig økonomisk Ordning for de private højere Skoler i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

Det er os da paa denne Foranledning først magtpaaliggende at fastslaa, at den Situation, som nu foreligger for de højere Skoler, er den mest kritiske, hvori de overhovedet har befundet sig, idet den Afgørelse, som vil blive truffet, vil bestemme Udviklingen for en meget lang Aarrække. Opgaven er at skabe Forhold, som er forsvarlige overfor Befolkningen samtidig med, at de er fuldt ud økonomisk betryggende for Skolernes Lærerkorps. At finde Veje til Løsning af denne Opgave kan være forbundet med Vanskeligheder, men det vil være let at indse, hvad der vil ske, hvis Opgaven ikke løses. Det højere Skolevæsen i København vil da i alt væsentligt forsvinde. I Løbet af en kortere eller længere Aarrække vil Skolepengene blive betydeligt forhøjede, Stipendierne bortfalde, Skolernes Antal blive reduceret, saaledes at der kun bliver et Par Luksus-skoler til Rest. Den dermed indtraadte Skolemisere maatte Staten og Kommunen naturligvis afhjælpe ved Oprettelse af ny Skoler, hvorved man vilde have gaaet en kostbar Omvej til Ordningen af Skolevæsenet. Men bortset herfra vilde Resultatet dog være en sørgelig Afslutning af den private højere Skoles Liv.

Den private højere Skole kom til Verden for godt 130 Aar siden, da københavnske Borgere sluttede sig sammen for at indrette en højere Realundervisning, kun de to Borgerdydskoler og Efterslægtsselskabets Skoler blev oprettet den Gang, og senere har det private Initiativ været eneraadende paa Skolevæsenets Omraade i København.

Den private Skoles Liv har været præget af Kamp og Nød. Meget godt og opofrende Arbejde er blevet udført, og de bestaaende Skoler er Vidnesbyrd derom; men mange Nederlag har Skolen lidt, og den indbyrdes Konkurrence og de slette økonomiske Vilkaar har ogsaa medført et og andet usundt, som Skolen burde have været fri for. Skole paa Skole er gaaet under i Kampen, men nye er stadig opstaaet som oftest paa Grund af Enkeltmands Lyst til at lede en Skole. Om nogen samlet Plan kunde der aldrig være Tale.

Fra Aaret 1901 at regne foretages de store Skolesammenslutninger i den udtrykkelige Hensigt at forbedre Lærernes Kaar dels ved Skolepengeforhøjelse, dels ved en Regulering af Skoleforholdene overhovedet. I Modsætning til tidligere blev Arbejderne og Arbejdsgiverne afhængige af Skolens Trivsel. Lærernes Stilling er da virkelig blevet forbedret, den er blevet sikrere og bedre betalt, og Pensionsforholdene er til en vis Grad blevet ordnede.

I denne Sammenhæng skal kort bemærkes, at der i denne Periode er foretaget betydelige Forbedringer ved Skolebygninger og andre hygiejniske Foranstaltninger. De deraf flydende Udgifter har imidlertid ikke et Æquivalent i tilsvarende Indtægter. God Skoledrift betyder ikke det samme som en god Forretning.